

KÖRNYEZETVÉDELEM SZABADIDŐBEN

(Játékok, ötletek, tanácsok, ismeretek)

Ez a könyv az első ránézésre megfogja az ember tekintetét, amikor pedig az alcímet is elolvassa, a fantáziáját is. Végre egy olyan könyv (ismeretterjesztő vagy módszertani kiadvány?), ami nagyon hiányzott! Ma már igazolt felismerés, hogy a környezet- és természetvédelmi nevelést nem úgy kell megvalósítani, hogy a fogalmi rendszereket megtanítjuk a tanulókkal, hanem a kisgyermek első önálló tevékenységétől kezdve a nevelésük szerves részévé kell válni. Olyan szokásokat, magatartásformákat kell kialakítani, ami a későbbiek során helyes attitűdökként személyiségük részévé válik.

Ez a könyv ehhez látszik segítséget nyújtani. Megvalósítása azonban felemás módon sikerült. Van ebben a könyvben minden. A természetes környezet és az ember cím alatt ökológiai szakkifejezéseket, az anyag- és energiaáramlást magyarázza. Ezekre a fogalmakra a Kislexikonban is visszatér (metodikailag hibásan adja meg a dekuperáns fogalom magyarázatát). Ez a rész feleslegesnek tűnik és idegen a könyv további – pajtásoknak szóló táborozási intelmektől és tanácsoktól és ezen részek ismeretterjesztő színvonalától. A könyv terjedelméhez képest jelentős teret kap a már említett tábo-

rozási tanácsadás és balesetvédelem. A szerző itt már arról szól, amit várhatnánk a könyvtől: az erdővédelem és madárvédelem feladatairól beszél. Ennek a fejezetnek is jelentős része azonban csak technikai, szervezési feladatokat tárgyal. Közben elhangzanak közhelynek tűnő intelmek is, pl.: mozgó vonatról ne ug raljunk le, sátorban ne gyújtunk tüzet, és hogy a W. C. használata után mossunk kezét. A W. C. használatával különben is probléma van. A könyv felhívja a figyelmet arra, hogy a latinát minden este fertőtlenítsük. A W. C. ilyen formája ma már közegészségügyileg tilos. (A Szegeden évek óta sikeresen szervezett természetvédelmi táborokban is hordozható W. C. bódét használnak.)

A könyv második fele igen értékes. Egyrészt környezetvédelmi témakörből játékokat, ötletes feladatokat tartalmaz, másrészt megismerteti Hajdú-Bihar megye természeti és kultúrtörténeti értékeivel.

A szerző tehát nem tudott maradéktalanul eleget tenni a várakozásnak. Mégis üdvözlőni kell e könyv megjelenését, egyes részei hasznosak a gyakorló pedagógusok számára, ötleteket ad természetvédelmi vetélkedők feladataihoz. Legfőbb érdeme azonban az, hogy remélhetően elindít egy olyan folyamatot, amely az iskola kapuján kívül is tervezetté, szervezetté teszi a környezetvédelmi nevelést. Debrecen, 1983. 96. l.

Szolnoky Jenő

Dr. Várkonyi Nándor

(1918–1983)

Dr. Várkonyi Nándortól búcsúzunk, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Műszaki Tanszékének nyugállományba vonult tanáráról, a Módszertani Közlemények egyik régi munkatársától. Tizenöt éven át a tőle megszokott szerénységgel, példamutató ügyszeretettel és helytállással szolgálta az általános iskolai tanárképzés ügyét. De tudományos munkásságával is megbecsült hírnevet szerzett a politechnikai képzés elméleti és gyakorlati oktatása területén. Erről nemcsak a folyóiratunkban közölt számos tanulmánya, hanem a hallei Luther Márton Egyetemen szerzett kandidátusi értekezése is tanúskodik. Tartalmas élete ugyan lezárult, de figyelemre méltó munkássága, emberi magatartása változatlanul ott él majd továbbra is kartársai, tanítványai, munkatársai emlékezetében, nevelő-oktató munkájában.